

Sygn. akt: I 1 C 1622/15 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny Sekcja d/s rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym
w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Piotr Jędrzejewski
Protokolant:	str. sekr. sądowy Maja Żyrek

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2015 r. w Gdyni na rozprawie
sprawy z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.
przeciwko S. K. (1)
o zapłatę

I. Oddala powództwo.

II. Kosztami procesu obciąża powoda.

III. Zasądza od powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. na rzecz pozwanego S. K. (1) kwotę 1.217 zł (jeden tysiąc dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. wniósł o zasądzenie od pozwanego S. K. (1) kwoty 7.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14 maja 2014 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania. W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 21 lutego 2013 r. strony zawarły na czas nieokreślony umowę o współpracy polegającej na wykonywaniu usług transportu drogowego w zakresie przewozu osób. Powód wskazał, iż w dniu 15 kwietnia 2014 r. podjął decyzję o dyscyplinarnym rozwiązaniu umowy z pozwanym w związku z rażącym naruszeniem przez pozwanego zasad współpracy, tj. nie uiszczenie opłat na rzecz firmy (§ 3 pkt 1 umowy). Nadto powód wskazał, że w dniu 30 kwietnia 2014 r., na podstawie § 4 pkt 5 powołanej umowy, wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 7.000,00 zł za zerwanie umowy w 24-miesięcznym okresie od podpisania umowy z winy współpracownika. Powód wskazał również, że wezwanie zostało doręczone pozwanemu w dniu 6 maja 2014 r.

(pozew – k. 4-5v.)

W dniu 20 kwietnia 2015 r. Referendarz Sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni, w sprawie o sygn. akt VI GNc 1727/15, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu.

(nakaz zapłaty – k. 18)

Od powyższego nakazu zapłaty pozwany S. K. (1) wniósł sprzeciw, którym zaskarżył wydany nakaz zapłaty w całości oraz wniósł o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu pozwany wskazał, że w 2013 r. zgłosił się do powoda na

organizowane przez niego szkolenie przygotowujące do egzaminu w celu uzyskania licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką. Pozwany wyjaśnił, że w tym też czasie doszło również do podpisania przez pozwanego umowy o współpracy z dnia 21 lutego 2013 r. Pozwany wskazał, że uregulował należności za szkolenie względem powoda, a następnie podszedł do egzaminu, z którego uzyskał wynik negatywny, co uniemożliwiło mu jednocześnie ubieganie się o uzyskanie licencji. Zatem pozwany w chwili podpisywania umowy o współpracy z powodem nie posiadał uprawnień do prowadzenia działalności w postaci przewozu osób, tj. nie spełniał wymagań uprawniających do przyznania mu licencji, o której mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym. Pozwany wskazał również, że w chwili podpisania przedmiotowej umowy nie dysponował samochodem stanowiącym podstawowe narzędzie pracy licencjonowanego taksówkarza, zaś w umowie pominięto kwestię oznaczenia taksówki czy numeru licencji pozwanego i nie określono ewentualnego terminu uzupełnienia braków w tym zakresie. Zdaniem pozwanego powód był świadomy, że realizacja umowy przez pozwanego nie jest możliwa z uwagi na powyższe okoliczności. Pozwany wskazał również, że z treści umowy o współpracy z dnia 21 lutego 2013 r. wynika, iż jej celem było przede wszystkim zobowiązanie stron do współpracy w zakresie przewozu klientów, natomiast zobowiązanie pozwanego do wpłaty określonej kwoty na rzecz powoda to jedynie tego pochodna. W okolicznościach niniejszej sprawy wywiązanie się przez pozwanego z umowy zmuszałoby go do działania wbrew przepisom ustawy i narażałoby na odpowiedzialność. Zdaniem pozwanego takie ukształtowanie stosunku prawnego należy uznać za niedozwolone, zaś umowę o współpracy za nieważną w całości. Nadto pozwany zarzucił, że dochodzona kwota stanowi karę umowną, której zastrzeżenie jest możliwe wyłącznie w przypadku świadczeń niepieniężnych, natomiast postanowienia odmienne należy uznać za nieważne.

(sprzeciw – k. 20-23)

Pozwany S. K. (1) w piśmie procesowym z dnia 23 czerwca 2015 r. zarzucił, iż niniejsza sprawa nie powinna być rozpoznawana przez sąd gospodarczy, albowiem sprawa nie dotyczy stosunków cywilnych pomiędzy przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej. Pozwany wskazał, iż na dzień zawarcia umowy z dnia 21 lutego 2013 r. nie prowadził działalności gospodarczej.

(pismo procesowe pozwanego – k. 28)

Zarządzeniem z dnia 6 lipca 2015 r. Sąd Rejonowy w Gdyni Wydział VI Gospodarczy, uwzględniając zarzut pozwanego zawarty w piśmie z dnia 23 czerwca 2015 r., przekazał sprawę z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. przeciwko S. K. (1) do rozpoznania Wydziałowi I Cywilnemu Sądu Rejonowego w Gdyni.

(zarządzenie – k. 33)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 lutego 2013 r. pomiędzy (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. (firmą) a S. K. (1) (współpracownikiem) doszło do zawarcia umowy o współpracy polegającej w szczególności na wykonywaniu przez współpracownika usług transportu drogowego w zakresie przewozu osób. Na podstawie zawartej umowy współpracownik zobowiązał się do wpłaty na konto firmy do dnia 1 każdego miesiąca kwoty ustalonej z firmą w ustalonych transzach pod groźbą rozwiązania umowy w trybie natychmiastowym.

okoliczność bezsporna, a nadto umowa – k. 11-13, zeznania pozwanego S. K. (1) – protokół rozprawy z dnia 25 listopada 2015 r. – k. 58, 00:02:54-00:12:04

W chwili podpisywania umowy o współpracy S. K. (1) nie posiadał licencji do przewozu osób ani samochodu niezbędnego do wykonywania tego przewozu.

okoliczność bezsporna, a nadto zeznania pozwanego S. K. (1) – protokół rozprawy z dnia 25 listopada 2015 r. – k. 58, 00:02:54-00:12:04

S. K. (1) w październiku 2013 r. uzyskał licencję do przewozu osób, a w dniu 1 grudnia 2013 r. został wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej. Prowadzoną przez niego działalność gospodarczą określono jako działalność taksówek osobowych.

okoliczność bezsporna, a nadto wyciąg z (...) k. 3, zeznania pozwanego S. K. (1) – protokół rozprawy z dnia 25 listopada 2015 r. – k. 58, 00:02:54-00:12:04

S. K. (1) nie uiszczał na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. opłat wskazanych w § 3 pkt 1 umowy o współpracy.

okoliczność bezsporna, a nadto zeznania pozwanego S. K. (1) – protokół rozprawy z dnia 25 listopada 2015 r. – k. 58, 00:02:54-00:12:04

Pismem z dnia 15 kwietnia 2014 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. rozwiązała w trybie natychmiastowym umowę o współpracy z dnia 21 lutego 2013 r. w związku z rażącym naruszeniem zasad współpracy - § 3 pkt 1 umowy – nie uiszczanie opłat na rzecz firmy.

okoliczność bezsporna, a nadto pismo z dnia 15 kwietnia 2014 r. – k. 15, potwierdzenie nadania – k. 16

Pismem z dnia 30 kwietnia 2014 r., doręczonym w dniu 6 maja 2014 r., (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. wezwała S. K. (1) do zapłaty kwoty 7.000,00 zł netto na podstawie § 4 pkt 5 umowy w związku z wypowiedzeniem umowy o współpracy z dnia 21 lutego 2013 r.

okoliczność bezsporna, a nadto wezwanie do zapłaty – k. 15, potwierdzenie nadania – k. 16, wydruk ze strony internetowej Poczty Polskiej – k. 17

S. K. (1) w odpowiedzi na wezwanie do zapłaty, w piśmie z dnia 5 maja 2014 r., nadanym w dniu 6 maja 2014 r., wskazał, iż nie uznaje przedmiotowego roszczenia i odmawia jego zapłaty w całości.

okoliczność bezsporna, a nadto pismo z dnia 5 maja 2014 r. – k. 29, potwierdzenie nadania – k. 30

Sąd zważył, co następuje:

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd oparł się na w/w dowodach z dokumentów przedłożonych przez strony w toku postępowania. Dokumenty te nie budziły zastrzeżeń Sądu co do autentyczności i prawdziwości twierdzeń w nich zawartych, a ich prawdziwość nie była kwestionowana przez strony, a zatem brak było podstaw do odmowy dania im wiary.

Pozostałe dokumenty złożone w sprawie nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia, gdyż nie wnosiły do sprawy żadnych nowych istotnych okoliczności.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się również na zeznaniach pozwanego S. K. (1), którym dał wiarę w całości. Zeznania pozwanego znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym w postaci dokumentów.

Sąd pominął dowód z przesłuchania w charakterze strony powodowej wiceprezesa zarządu powodowej spółki - (...), albowiem pomimo prawidłowego wezwania i pouczenia o skutkach niestawiennictwa, nie stawiał się na wyznaczoną rozprawę celem przesłuchania.

W niniejszej sprawie bezspornym było, że strony łączyła umowa z dnia 21 lutego 2013 r. o współpracy polegająca w szczególności na wykonywaniu usług transportu drogowego w zakresie przewozu osób. Poza sporem pozostawało również to, że pozwany nie uiszczał na rzecz powoda opłat określonych w § 3 pkt 1 umowy, a w konsekwencji powód uznając to zachowanie za rażące naruszenie zasad współpracy, wypowiedział pozwanemu umowę w trybie natychmiastowym i zażądał od niego na podstawie § 4 pkt 5 umowy zapłaty kary umownej w kwocie 7.000,00 zł.

Spór sprowadzał się natomiast do ustalenia czy łącząca strony umowa o współpracę - z uwagi na nie posiadanie przez pozwanego w chwili podpisywania tej umowy licencji przewoźnika osób – była wiążąca, a w konsekwencji czy na pozwanym ciążyły obowiązki określone tą umową. W rezultacie sporne było czy powód zasadnie domaga się od pozwanego zapłaty kary umownej określonej w § 4 pkt 5 umowy, jak również czy powód w ogóle może domagać się kary umownej za niespełnienie świadczenia pieniężnego, tj. nie uiszczenie na jego rzecz opłat określonych w § 3 pkt 1 umowy.

W ocenie Sadu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przechodząc do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy Sąd w pierwszej kolejności zajął się zarzutem pozwanego dotyczącym mocy wiążącej zawartej w dniu 21 lutego 2013 r. umowy o współpracę z uwagi na nie prowadzenie w tym czasie przez pozwanego działalności gospodarczej w zakresie przewozu osób, nie posiadanie przez pozwanego w tym czasie licencji przewoźnika osób oraz nie posiadanie w tym czasie pojazdu niezbędnego do wykonywania tej działalności.

Należy wskazać, iż pozwany faktycznie w chwili podpisywania w dniu 21 lutego 2013 r. umowy o współpracę nie prowadził działalności gospodarczej w zakresie przewozu osób, a działalność ta została zarejestrowana dopiero w dniu 1 grudnia 2013 r. po uprzednim uzyskaniu w październiku 2013 r. licencji pośrednika. Jednakże w ocenie Sądu okoliczności te nie powodują, iż zawarta przez strony umowa miałaby być niewiążąca dla pozwanego. Nadto należy wskazać, iż pozwany podpisując w/w umowę podpisał również oświadczenie zawarte w § 5 pkt 1 „Współpracownik oświadczam że jest w pełni umocowany i władny do zawarcia i wykonania niniejszej umowy. Współpracownik oświadcza i zapewnia firmę, że zawarcie i wykonanie niniejszej umowy nie narusza praw osób trzecich i nie istnieją żadne okoliczności faktyczne lub prawne, które mogłyby narazić firmę na odpowiedzialność wobec osób trzecich z tytułu realizacji umowy”, a tym samym wiedział jakie ciążą na nim obowiązki i co będzie mu potrzebne do wykonywania zawartej umowy. Okoliczność tę pozwany nadto potwierdził w złożonych w sprawie zeznaniach.

Mając na uwadze powyższe Sąd nie znalazł podstaw do uznania przedmiotowej umowy za niewiązącą w stosunku do pozwanego. W konsekwencji na pozwanym ciążyły wszystkie obowiązki określone w umowie - o charakterze niepieniężnym zapisane w § 2 pkt 1 umowy oraz obowiązek pieniężny zapisany w § 3 pkt 1 umowy.

Zgodnie z § 3 pkt 1 umowy „współpracownik zobowiązuje się do wpłaty na konto firmy do dnia 1 każdego miesiąca kwotę ustaloną z firmą w ustalonych transzach pod groźbą rozwiązania umowy w trybie natychmiastowym”. W niniejszej sprawie niesporne było, że pozwany nie wypełniał ciążącego na nim w/w obowiązku, zaś powód na tej podstawie pismem z dnia 15 kwietnia 2014 r. rozwiązał umowę w trybie natychmiastowym.

W § 4 pkt 5 łączącej strony umowy zawarto zapis, iż „współpracownik podpisując umowę zobowiązuje się do pracy na rzecz firmy przez 24 miesiące od daty podpisania umowy, po w/w okresie umowa ulega przedłużeniu na czas nieokreślony bez restrykcji (opłat) podanych poniżej. Za zerwanie umowy w 24-miesięcznym okresie od podpisania umowy z winy współpracownika (nie przestrzegania zasad zawartych w umowie, kodeksie zasad współpracownika i regulaminie dyscyplinarnym firmy oraz rozwiązanie umowy na prośbę współpracownika, rozwiązanie umowy za porozumieniem stron) firma nalicza kwotę 7.000,00 zł. Współpracownik zobowiązuje się do uiszczenia w/w opłaty w terminie 7 dni od powiadomienia go o tym fakcie, powiadomienia można dokonać osobiście lub listem poleconym na adres podany w umowie oraz telefonicznie na numer podany przez współpracownika (...) W przypadku braku wpłaty na konto firmy zostaną naliczone ustawowe odsetki za zwłokę”.

Powyższy zapis należy uznać za karę umowną określoną w art. 483 § 1 k.c., zgodnie z którym „można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna)”.

Należy wskazać, że kara umowna jest dodatkowym zastrzeżeniem umownym, wprowadzanym do umowy w ramach swobody kontraktowania, mającym na celu wzmocnienie skuteczności więzi powstałej między stronami w wyniku zawartej przez nie umowy i służyć realnemu wykonaniu zobowiązań. Kara umowna może być zastrzeżona w każdej

umowie, zarówno tej nazwanej, jak i w umowach nienazwanych, w umowach rezultatu, jak i starannego działania. Może ona jednak zabezpieczać jedynie wykonanie świadczenia o charakterze niepieniężnym. Karę umowną strony mogą zastrzec na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania obligującego dłużnika do świadczenia polegającego na daniu, czynieniu, zaniechaniu lub znoszeniu. Postanowienia umowy łączące obowiązek zapłaty kary umownej z brakiem lub nieterminowym spełnieniem świadczenia pieniężnego powinny być traktowane jako poczynione contra legem (art. 58 § 3 k.c.) (S. K., Charakter prawny odsetek za opóźnienie, Pr. Sp. 2003, nr 2, s. 38; wyrok SN z dnia 18 sierpnia 2005 r., V CK 90/05, LEX nr 393104; wyrok SN z dnia 7 lutego 2006 r., III CSK 288/06, OSP 2009, z. 4, poz. 39). W odniesieniu do świadczeń pieniężnych zastrzeganie kary umownej jest zbędne, gdyż interes wierzyciela zabezpieczają wówczas odsetki.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, iż powódka na wypadek nie wykonania lub nienależytego wykonania przez pozwanego nałożonego na niego zobowiązania była uprawniona do zastrzeżenia w łączącej strony umowie kary umownej, jednakże jedynie w przypadku nie wykonania lub nienależytego wykonania przez pozwanego zobowiązania niepieniężnego. Należy wskazać, iż obowiązki pozwanego określone w umowie można podzielić na obowiązki o charakterze niepieniężnym (§ 2 pkt 1 umowy), m. in. udostępnianie powierzchni reklamowej na samochodzie i w jego wnętrzu; dbanie o czystość i stan techniczny samochodu jak i urządzeń i materiałów powierzonych przez firmę; stosowanie stawek opłat oraz stref taryfowych zgodnie z wytycznymi firmy, oraz o charakterze pieniężnym (§ 3 pkt 1 umowy) – uiszczanie opłat na rzecz firmy. Zatem zastrzeżenie kary umownej w przypadku nie wykonania przez pozwanego świadczenia pieniężnego określonego w § 3 pkt 1 umowy jest sprzeczne z art. 483 § 1 k.c., a tym samym zgodnie z art. 58 § 3 k.c. nieważne. Zatem zapis umowy łączącej strony w zakresie zastrzeżenia kary umownej na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania pieniężnego należało uznać za nieważny.

Mając na uwadze powyższe Sąd przyjął, że powódka domagając się od pozwanego zapłaty kary umownej z uwagi na wypowiedzenie umowy o współpracy w związku z rażącym naruszeniem przez pozwanego zasad współpracy – nie uiszczaniem opłat na rzecz firmy, nie miała podstawy jej żądania.

W związku z powyższym Sąd w pkt I wyroku na podstawie art. 483 § 1 k.c. w zw. z art. 58 § 1 i 3 k.c. oddalił powództwo.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., § 6 pkt 4 i § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1349 ze zm.), zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, obciążając nimi powoda jako stronę przegrywającą. Na zasądzoną kwotę 1.217,00 zł składa się: kwota 1.200,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i kwota 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.